

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 3Tos/100/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2122015270
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Réves
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2122015270.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Révesa a sudcov JUDr. Kataríny Stanislavskej a JUDr. Rastislava Kresla, v trestnej veci odsúdeného A. B., v konaní o žiadosti odsúdeného o podmienkové prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 20.01.2023 pod sp. zn. 35PP/69/2022, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 06.06.2023 takto

rozhodol:

Podľa § 193 odsek 1 písm. c/ Trestného poriadku sa sťažnosť odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX, zamietla.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením Okresný súd Trnava podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku s poukazom na § 66 ods. 1 písm. b), ods. 2 Trestného zákona zamietol žiadosť odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX v C., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o podmienkové prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Galanta zo dňa 11.05.2022, sp. zn. 1T/52/2019.

Okresný súd svoje rozhodnutie zdôvodnil tým, že u odsúdeného neboli splnené všetky podmienky podmienkového prepustenia v zmysle ustanovenia § 66 ods. 1 Trestného zákona. U odsúdeného bola síce splnená formálna podmienka na podmienkové prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody - vykonal potrebnú časť z uloženého trestu odňatia slobody a zároveň prvá materiálna podmienka, splnenie ktorej súd vyvodzuje z pozitívneho hodnotenia odsúdeného vypracovaného riaditeľom ústavu, no nebola splnená druhá materiálna podmienka, resp. že od odsúdeného nemožno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Okresný súd dospel k záveru o nesplnení druhej materiálnej podmienky poukazujúc na odpis z registra trestov odsúdeného, z ktorého vyplýva, že odsúdený má celkovo 9 záznamov pre druhovo takmer identické trestné činy podvodu rôznej závažnosti (prečin, zločin). Z odpisu trestov tiež vyplýva, že odsúdenému boli najskôr ukladané tresty odňatia slobody s podmienkovým odkladom, následne, nakoľko sa odsúdený dopúšťal trestnej činnosti aj v priebehu skúšobnej doby podmienkového odsúdenia, mu bol uložený nepodmienený trest odňatia slobody. Možnosť, ktorá bola odsúdenému podmienkovým trestom odňatia slobody (alternatívnym trestom) v minulosti na nápravu poskytnutá, nevyužil a dopustil sa opakovane protiprávnej trestnej činnosti. Skúsenosti s jeho predchádzajúcim spôsobom života tak nesvedčia v prospech prognózy, že by v prípade prepustenia viedol riadny život na slobode. Takéto očakávanie je nereálne, pretože odsúdený už mal v minulosti šancu v podobe podmienkového odsúdenia preukázať, že vie viesť riadny život, túto možnosť nevyužil a opakovane sa dopúšťal trestnej činnosti, za ktorú bol odsúdený, a teda ani predchádzajúce odsúdenia nemali na neho pozitívny vplyv. Z uvedeného dôvodu mal súd obavu, že aj v prípade podmienkového prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody odsúdený nebude viesť riadny život, keďže predchádzajúce miernejšie formy potrestania nemali na odsúdeného pozitívny vplyv. Okresný súd konštatoval, že odsúdený spôsobom svojho doterajšieho života neposkytuje garanciu a nezmierňuje obavu z páchania trestnej činnosti.

Proti tomuto uzneseniu zahlásil, ihneď po jeho vyhlásení na verejnom zasadnutí, sťažnosť odsúdený A. B., v ktorej v písomnom zdôvodnení po úvodnej rekapitulácii výrokov napadnutého uznesenia namietal, že prvostupňový súd pri svojom rozhodovaní nevenoval dostatočnú pozornosť objektívnym skutočnostiam po jeho nástupe do výkonu trestu odňatia slobody. Súd pri rozhodovaní nezohľadnil podstatné okolnosti týkajúce sa jeho osoby. Považoval za mimoriadne nesprávne, že prvostupňový súd zamietol jeho žiadosť o podmienkové prepustenie napriek tomu, že riaditeľ ústavu jeho podmienkové prepustenie odporúčal. Bližšie poukázal na jednotlivé závery vyplývajúce z hodnotenia riaditeľa ústavu. Taktiež poukázal na skutočnosti svojho nepriaznivého zdravotného stavu, pričom k tomu uviedol, že tieto vylučujú, aby v budúcnosti pokračoval v páchaní trestnej činnosti. K tomu dodal, že je poberateľom invalidného dôchodku, ktorý mu stačí na živobytie a nepáchanie trestnej činnosti za účelom obohatenia. S ohľadom na uvedené argumenty dôvodil, že tieto plne odôvodňujú jeho žiadosť o podmienkové prepustenie, pričom na verejnom zasadnutí neodznegli žiadne relevantné argumenty, ktoré by svedčili pre jej zamietnutie. Úvahy prokurátora a závery prvostupňového súdu vyhodnotil tak, že tieto nemajú žiadnu oporu vo vykonanom dokazovaní a odôvodnenie napadnutého uznesenia žiadnym spôsobom nepodporuje jeho výrok. Zastával názor, že jedinými skutočnosťami v jeho neprospech, ktoré mohol brať okresný súd do úvahy, bol register trestov.

Opakovane poukázal na skutočnosť, že prvostupňový súd nezohľadnil dôkazy svedčiace v prospech záverov, že je dôvodné očakávať, že povedie riadny život. Mal za to, že vyriešená otázka jeho bývania u družky v D. E., ako aj pevné rodinné väzby s členmi jeho rodiny dostatočne podporujú záver, že povedie riadny život a to aj s ohľadom na jeho zdravotný stav. S ohľadom na jeho zdravotný stav nie je podložená ani obava prvostupňového súdu o prevažujúcej potrebe ochrany spoločnosti pred páchatelmi trestných činov. Taktiež bol toho názoru, že záver súdu neobstojí, nakoľko po právnej stránke povinnosťou prvostupňového súdu bolo skúmať, či spĺňa alebo nespĺňa podmienky pre podmienkové prepustenie. Preto namietal, že záver súdu je nezrozumiteľný a nepreskúmateľný, nakoľko súd má skúmať výlučne to, či podmienky splnené sú alebo nie sú. Ustanovenia trestných kódexov nedefinujú žiadne parametre „dôsledného splnenia“ ani „dôsledného nesplnenia“ podmienok pre podmienkové prepustenie. Preto zastával názor, že sa jedná o ďalšie z ustanovení odôvodnenia napadnutého uznesenia, ktoré je nesprávne a je v rozpore s jeho výrokom, ktoré plne odôvodňuje prehodnotenie záverov prvostupňového súdu v napadnutom uznesení sťažnostného súdu.

Na základe vyššie uvedených skutočností navrhol, aby sťažnostný súd napadnuté uznesenie zrušil a aby rozhodol o jeho podmienkovom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody a stanovil mu primeranú skúšobnú dobu, prípadne aby nad jeho osobou nariadil probačný dohľad v primeranom rozsahu a ustanovil mu primerané obmedzenia alebo uvedené v § 51 ods. 3 a 4 Trestného zákona.

Krajský súd ako nadriadený súd okresnému súdu podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého uznesenia, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a tak zistil, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

Podľa § 66 ods. 1 Trestného zákona, súd môže odsúdeného podmienkovo prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmieneného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieneného trestu odňatia slobody,

b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmieneného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieneného trestu odňatia slobody,

c) ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmieneného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieneného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona Pri rozhodovaní o podmienkovom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Z vyššie citovaných ustanovení § 66 Trestného zákona vyplýva, že súd môže odsúdeného podmienkovo prepustiť z výkonu trestu po splnení jednak formálnej podmienky a to zákonom stanovenej doby výkonu trestu, a jednak po splnení dvoch materiálnych podmienok, ktorými sú plnenie povinností a správanie odsúdeného, ktorými preukázal polepšenie a skutočnosť, že sa od odsúdeného môže očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Na základe vykonaného dokazovania dospel okresný súd k správnejmu záveru, že u odsúdeného bola splnená formálna podmienka na podmienkové prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody - vykonal

potrebnú časť z výmery uloženého trestu, ako i prvá materiálna podmienka riadneho správania sa vo výkone trestu, o čom svedčí pozitívne hodnotenie riaditeľa ÚVTOS, avšak nebola splnená druhá z materiálnych podmienok, a to predpoklad, že odsúdený bude viesť na slobode riadny život.

K druhej materiálnej podmienke krajský súd v prvom rade uvádza, že túto podmienku súd objasňuje a skúma komplexnejšie. Posudzuje všetky okolnosti súvisiace s osobou odsúdeného, jeho osobné a charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám, prostredie, v ktorom žil, celý doterajší život, povahu a charakter trestnej činnosti, pre ktorú je vo výkone trestu s jediným cieľom, či všetky tieto skutočnosti umožňujú prijať prognózu, že v prípade prepustenia na slobodu povedie riadny život, t.j. život v súlade s právnymi, morálnymi a etickými normami spoločnosti.

Materiálnu podmienku možnosti očakávať, že odsúdený v budúcnosti povedie riadny život v zmysle § 66 ods. 1 Trestného zákona je potrebné i v prípade uvedenom v bode I. skúmať aj pri zohľadnení okolností predchádzajúceho života odsúdeného vrátane jeho skorších odsúdení (R 5/2017).

Na základe správne vykonaného dokazovania okresným súdom má aj krajský súd za to, že u odsúdeného nie je splnená tretia zákonná (druhá materiálna) podmienka, t. j. dôvodné očakávanie vedenia riadneho života odsúdeného na slobode. Je dôležité poukázať na odpis z registra trestov odsúdeného, z ktorého je zrejmé, že odsúdený bol už deväťkrát súdne trestaný prevažne za páchanie druhovo rovnakej (majetkovej) trestnej činnosti, vo vzťahu ku ktorej je špeciálnym recidivistom. Z odpisu registra trestov je tiež zrejmé, že odsúdenému boli ukladané tresty odňatia slobody s podmieničným odkladom, avšak pretože sa odsúdený opakovane dopustil ďalšej trestnej činnosti a to aj počas skúšobnej doby podmieničného odsúdenia, preto mu bol uložený nepodmieničný trest odňatia slobody. Vzhľadom na spáchanú trestnú činnosť preto možno konštatovať, že takéto okolnosti odôvodňujú obavu, že by v prípade podmieničného prepustenia odsúdený nebol dostatočne pripravený viesť riadny život a nedopúšťal sa ďalšej druhovo obdobnej trestnej činnosti. Podľa názoru krajského súdu celkové pozitívne pôsobenie na osobu odsúdeného je v súčasnosti možné len počas výkonu nariadeného trestu odňatia slobody, pričom podmieničným prepustením odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody by nebol naplnený jeden zo základných účelov trestu, ktorým je účinná ochrana spoločnosti pred páchatelmi trestných činov.

K tomu krajský súd pripomína, že zmysel podmieničného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel' automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmieničné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy, pričom takouto okolnosťou, ktorá má pri rozhodovaní o podmieničnom prepustení význam, je podľa odbornej literatúry, ako aj bohatej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu (viď napr. uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod sp. zn. 3 Urtost 3/2015, sp. zn. 3 Urtost 1/2015, sp. zn. 6 Urtost 1/2015, 4 Urtost/9/2019) aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného, vrátane jeho trestnej činnosti.

K sťažnostným námietkam odsúdeného, v ktorých poukazoval na záver prvostupňového súdu o nesplnení druhej materiálnej podmienky, teda že tento je nezrozumiteľný a nepreskúmateľný, nakoľko súd má skúmať výlučne to, či podmienky splnené sú alebo nie sú, k týmto námietkam krajský súd uvádza, že rovnako ako súd prvého stupňa aj krajský súd prihliadol nielen na trestnú minulosť odsúdeného a na jeho sklony k páchaniu trestnej činnosti (odsúdený má v odpise z registra trestov až 9 záznamov), ale i na charakter spáchanej trestnej činnosti v zmysle § 66 ods. 2 Trestného zákona, ktorej povaha je druhovo takmer identická s predchádzajúcou trestnou činnosťou. Odsúdený A. B. dostal zo strany spoločnosti, resp. súdu opakovane možnosť preukázať, a to podmieničným odsúdením, že „miernejší trest“ na jeho nápravu postačuje. Žiaľ, nestalo sa a k páchaniu trestnej činnosti sa odsúdený vrátil i po podmieničnom odsúdení, čo nasvedčuje len tomu, že podmieničné odsúdenie u neho nemalo z hľadiska resocializácie a teda i celkového polepšenia žiadny význam. Z týchto dôvodov vo vzťahu k jeho osobe nemožno jednoznačne vyvodiť záver, že bude viesť na slobode riadny život, nakoľko sa jedná o osobu, ktorá opakovane pácha (doposiaľ páchala) druhovo rovnakú trestnú činnosť.

Pokiaľ odsúdený v podstate odkazoval na svoje osobné a rodinné pomery a na svoje rozhodnutie viesť riadny život, ide nepochybne o skutočnosti vytvárajúce predpoklady, ktoré by spolu s prejavenu ľútosťou mohli spolupôbiť ako priaznivé faktory, avšak dané skutočnosti nie sú v kontexte už vyššie uvedeného dostatočné na to, aby súd žiadosti odsúdeného o podmieničné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody vyhovel. Vzhľadom na povahu spáchanej trestnej činnosti (§ 66 ods. 2 Trestného zákona) ako i jeho trestnú minulosť, v zmysle ktorej sa opakovane dopúšťal obdobnej trestnej činnosti, súd nedôveruje

odsúdenému do takej miery, že skonštatuje, že v prípade podmieneného prepustenia bude viesť na slobode riadny život.

K tomu krajský súd dodáva, že posúdenie otázky prípadnej recidívy je svojím spôsobom vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, súd je vždy odkázaný na objektívne okolnosti, medzi ktoré je nutné považovať aj doterajšie sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti, ktoré však sú v prípade odsúdeného vzhľadom na mnohosť záznamov o jeho odsúdeniach a tiež vzhľadom na opätovné páchanie druhovo rovnakej trestnej činnosti odsúdeným jasne preukázané. Z histórie správania sa odsúdeného možno vyvodíť, že jeho sklony k porušovaniu zákona a k páchaniu trestnej činnosti prevažujú nad ním prezentovanou ochotou žiť riadny a slušný život. Preto krajský súd konštatuje, že pravidlá normálneho spolužitia je odsúdený podľa všetkého schopný rešpektovať zrejme len pod dozorom a vo vynútených podmienkach výkonu trestu.

K sťažnostným námietkam odsúdeného, v ktorých poukazoval na svoj nepriaznivý zdravotný stav, sťažnostný súd uvádza, že zdravotný stav odsúdeného nie je dôvodom na jeho podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Trestný poriadok pozná iné inštitúty, ktorých predmetom je práve zohľadnenie zdravotného stavu odsúdeného počas výkonu trestu odňatia slobody. V prípade podmieneného prepustenia sa primárne skúma dosiahnutie účelu trestu, na čo zdravotný stav odsúdeného nemá priamy vplyv.

Pretože odsúdený opakovane poukázal na skutočnosť, že prvostupňový súd zamietol jeho žiadosť o podmienené prepustenie napriek tomu, že riaditeľ ústavu jeho podmienené prepustenie odporúčal, k tomu je z pohľadu krajského súdu potrebné uviesť, že síce podľa hodnotenia riaditeľa ústavu odsúdený splnil podmienky na podmienené prepustenie a odporúčal jeho podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, avšak súd, ktorý rozhoduje o návrhu odsúdeného na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody nie je v žiadnom prípade viazaný uvádzaným záverom a odporúčaním (návrhom) riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody v podávaných hodnoteniach, pričom len súd je kompetentný posudzovať splnenie zákonných podmienok pre podmienené prepustenie odsúdenej osoby z výkonu trestu odňatia slobody. Podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody má význam len vtedy, ak vzhľadom na účel trestu a ďalšie okolnosti, ktoré majú v danom smere význam je odôvodnený predpoklad, že odsúdený bude viesť na slobode riadny život a viac sa do rozporu so zákonom nedostane, čo však u menovaného odsúdeného, vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, nie je možné jednoznačne konštatovať.

K ďalším sťažnostným námietkam odsúdeného krajský súd pripomína, že účelom trestu je najmä ochrana spoločnosti a trest má odrádzať aj ostatných členov spoločnosti od páchania trestných činov. Je tak v záujme dovŕšenia nápravy odsúdeného a splnenia účelu uloženého trestu odňatia slobody, aby tento ďalej vykonával.

Z týchto dôvodov potom aj krajský súd mal za to, že u odsúdeného nie sú splnené podmienky pre jeho podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody v zmysle § 66 ods. 1 Trestného zákona, preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.